

Budsjettuttaalelse fra Rådet for likestilling og inkludering i Engerdal til Engerdal kommune sitt årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028.

Vi i rådet for likestilling og inkludering i Engerdal fikk en budsjettgjennomgang 7.november i Enger.

Vi ser at budsjettet for 2025 er stramt og at handlingsrommet ikke nødvendigvis er stort for organisasjonen og politikerne. Likevel mener vi at det er et stødig og godt budsjett, og ser vi utover i kommune-Norge ligger Engerdal godt an tross alt. I en dyrtid med stor lønns-og prisvekst er det tatt gode grep.

Engerdal kommune skal være en god kommune for alle som bor her, og det skal sikres like gode tjenester for alle uavhengig hvor du bor i kommunen, og hvilket behov du har.

Det er så viktig at vi blir involvert tidlig i saker som omhandler mennesker med nedsatt funksjonsevne, og blir tatt med på råd.

I byggesaker, som ombyggingen ved EHOS er det mangler som kunne vært forhindret.

Det er lett å gjøre justeringer i forkant og underveis, men vanskelig og veldig fordyrende å gjøre de i etterkant.

Arbeids- og aktivitetssenter i Engerdal

Vi i rådet for likestilling og inkludering i Engerdal ser muligheten og behovet for et arbeids- og aktivitetssenter i Engerdal.

Engerdal kommune er pliktig å tilrettelegge for brukergruppen med arbeidssøkende og mennesker med funksjonsvariasjon.

Det bør vi kunne klare i vår egen kommune.

Et dagaktivitetstilbud inneholder gjerne sosiale og fysiske aktiviteter som kan bidra til en meningsfylt hverdag med trygghet og samvær med andre. Et dagsenter kan tilby forskjellige tjenester, men er særlig innrettet mot aktivisering, mestring og forebygging og er en del av kommunenes ansvar.

Slik det er akkurat nå har kommunen muligheten for kafedrift i Engerdal Torg, der ligger det meste på plass for både arbeidssøkende og mennesker med funksjonsvariasjoner å drive en enkel kafedrift. Det vil også la seg gjøre å gjøre andre aktiviteter i samme lokale.

Hvis det ikke blir aktuelt i Engerdal Torg, må samfunnshuset i Engerdal kunne leies for akkurat samme formål.

Tepas har ikke hatt noe i Engerdal siden det var på Drevsjø og vi synes det er på tide at dem tar noe ansvar i Engerdal.

Et samarbeid her mellom kommunen, Tepas og NAV ligger det veldig tilrettelagt for nå. Frivilligsentralen, asylmottaket, voksenopplæringen og Fjellheimen kan også være gode aktører å spille på.

Det vil være et godt tilbud for brukergruppen, og det vil også være noe som kan bli godt besøkt.

Vi trenger det i Engerdal.

Vi vil at det opprettes dialog om dette mellom aktørene, og at det tas opp i komiteen for nærings-og samfunnsutvikling hos politikerne.

Tilrettelagte boliger i Engerdal kommune.

Vi har en generell boligmangel i kommunen, og det er mangel på tilrettelagte boliger.

Det er også en for dårlig standard på de vi har til eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Det finnes heller ingen avlastningsboliger for barn og unge med forskjellige behov.

Vi vil at politikerne ser og tar dette på alvor, og at det blir tatt en skikkelig gjennomgang på de vi har.

Vi ser at universell utforming er godt innarbeidet i kommunen, men det mangler brukerdeltagelse, medvirkning og tilrettelegging for mennesker med nedsatt funksjonsevne i forbindelse med bygging av kommunale boliger og utvikling av de kommunale tjenestene. Det mangler involvering i planverk og prosjekter.

Tilrettelagte omsorgsboliger for unge med funksjonsvariasjon

Vi i rådet for likestilling og inkludering etterspør om det er noen langsiktig plan for boliger til en yngre brukergruppe med ulike funksjonsvariasjoner. Vi er kjent med at ungdomsboligene i Hyttveien er oppgradert noe, men disse er heller ikke tilrettelagt for rullestolbrukere, da det er små bad. Fyringskilden er også med ved, noe som er ekstra utfordrende.

På kommunens hjemmeside står det at en omsorgsbolig er en bolig som er tilrettelagt slik at beboere skal kunne motta pleie, omsorg og praktisk bistand. Vi savner at det står noe om omsorgsboliger for yngre brukere som ønsker å leve et selvstendig liv. Videre står det at det er en målsetting i kommunens Helse og omsorgsplan at det skal være mulig å bo i egen bolig livet ut. Vi rådet ønsker planer om fremtidige omsorgsboliger med smarthusløsninger og teknologi.

Bekymring rundt økt behov for kompetanse og koordinering i kommunen i forhold til flyktninger og asylsøkere som har behov for tverrfaglige tjenester blant annet innenfor habilitering. Hvordan jobber kommunen for å ivareta dette. Hvordan jobbe tverrfaglig, vi vet at det har vært et større prosjekt i oppvekst med vår og se våg å handle, hvordan implementeres og jobbes dette med videre nå? Også opp mot denne gruppen blant asylsøkere og flyktninger.

Vi har fått et konkret innspill til rådet på at det trengs en gjennomgang av omsorgsboligene ved Engerdal helse- og omsorgssenter. Boligene er dårlig tilrettelagt, det er manglende hev/senk funksjoner og rømningsvei. Det er viktig at bruker og pårørende blir hørt slik at det blir bedre tilrettelagt.

Ombyggingen ved Engerdal helse- og omsorgssenter.

Dette er et prosjekt som har i lang tid vært i emning og var sterkt nødvendig, men det er mange punkter ved ombyggingen vi nå er kritisk til og en kan stille en del spørsmåltegn bak.

I hovedsak er det plasseringen av demensavdelingen som vi ser som lite gunstig for pasientene. Den er ikke skjermet på lik linje som den var før, som en demensavdeling skal være.

Inngangen til helsestasjonen kunne vært flyttet bak, slik at hele uteområdet foran helsestasjonen og rommene til pasientene hadde vært avstengt, og heller blitt til et flott uteområde uten innsyn.

Bygningsmessig er det bra, med store rom og lyse farger. Men innholdsmessig og plasseringer er det en del mangler.

Vi ser at de nye badene er mindre enn de gamle badene, slik at med en rullestol blir det vanskelig både for pasienter å bruke og for ansatte å kunne hjelpe til. Det blir for liten plass. Det er også gjort en gammeldags billig løsning på hev/senk funksjonen på toalett og vask slik at ansatte må ligge på gulvet og hånd sveive den funksjonen slik den er. Mot en knapp slik det er på moderne tilrettelagte bad. En veldig dårlig løsning for pasienten og et merarbeid for de ansatte.

Da det gjelder plasseringer, romplanlegging og løsninger stiller vi spørsmål om hvorvidt de ansatte har vært med i byggeprosessen, og har det vært noen brukarmedvirkning for det er mye her som virker dårlig gjennomtenkt og vil skape unødvendige problemer for pasienter og ansatte.

Før var det også gjennomgang til Frivilligsentralen, nå vil pasientene og brukerne av det gode tilbudet måtte gå ut og inn av bygningen. Det er ingen god løsning, og vil gi vanskeligheter særlig vinterstid.

Så er det gledelig at vi ser nå prosjektets slutt, og med det vil bli en helt annen ro på området.

Så vil mye trenge tid for å gå seg til, både for brukere og ansatte.

Omstrukturering og opprettelse av felles nattevakttjeneste for sektoren

Rådet for likestilling og inkludering ønsker å komme med noen betraktninger rundt denne foreslåtte omstruktureringen.

Vi stiller spørsmål ved at økte lederressurser inn i institusjon med fagsykepleier for en faglig vinkling inn i beslutninger for å sikre mer tilstedeværende ledelse, skal gå på bekostning av den tilstedeværende nattevakttjenesten i habilitering og avlastning. Nattevakttjenesten i habilitering og avlastning blir løftet inn i hjemmetjenesten. Det er viktig at det også er et søkelys på ledelse og tilstedeværelse i habilitering og avlastning som kan styrke faglig vinkling inn i beslutninger. Rådet tenker at felles nattevakttjeneste kan være positivt i noen tilfeller, men det kan også innebære en stor endring for en sårbar gruppe der trygghet og stabilt personell er viktig. Velferdsteknologi opp mot denne gruppa kan innebære bruk av makt og tvang når det er snakk om overvåking og kamera. Det er ikke det samme som med eldre pasienter i institusjon eller hjemmeboende. Felles nattvakt innebærer også reduksjon i refusjoner til gruppa i habilitering når det skal deles med flere pasienter i hjemmetjenesten. Rådet oppfordrer sektoren til at det ikke bare jobbes med tillitsvalgte i denne videre prosessen, men også fagfolkene i habilitering og avlastning.

Generelle kommentarer på budsjettet 2025:

CRPD (FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne) skal være synlig i alle kommunens planer. Det er viktig at både politikerne og hele organisasjonen tilegner seg kunnskap om CRPD og hva det innebærer.

Det har blitt opprettet en kommunekontakt, og da er det viktig at det blir satt av midler til at kommunekontakten kan delta på møter og webinarer. Og at det tilrettelegges for at rollen kan utføres, i tillegg til sin faste jobb i kommunen.

Fjellheimen:

Vi i rådet for likestilling og inkludering er bekymret over lave elevtall på Fjellheimen.

Vi ser et stort potensial ved å videreutvikle og ønske utvikling og endring.

Det blir viktig å se på nye og større aktivitetstilbud både for eksisterende og nye brukere.

Vi vil at Fjellheimen ikke bare skal bestå, men utvikle seg for å stå trygt inn i framtida.

Det ligger allerede så mange gode ressurser i både personalet og stedet.

Destinasjon Femund Engerdal hadde i 2010-2012 et prosjekt som gikk på Universell Utforming der det ble gjort gode tiltak på ni steder rundt om i kommunen.

Disse trenger vedlikehold og en ny oppussing. Det er viktig at vi tar vare på det vi allerede har. Det kom også tydelig fram på oppstartsmøtet som ble hatt i forbindelse med at vi skal markere friluftslivåret 2025 at det trengs.

I den forbindelse oppfordrer vi gjerne til at Destinasjon kjører et nytt prosjekt som går på Universell utforming. For det var vellykket. I Engerdal har vi så mange fine plasser som med enkle grep kan gjøres lett tilgjengelig for alle.

Dagsturhytta ved Røfallene:

Det er viktig at det nå blir gjort skikkelig, og at det også for ettertiden kommer tydelig fram hvem som har ansvaret for vei og generelt vedlikehold av området.

Området skal ha universell utforming og være tilgjengelig for alle.

Frivilligheten i Engerdal:

Det er virkelig på sin plass å rose frivilligheten i Engerdal kommune.

Lag og foreninger gjør en uvurderlig innsats for alle aldersgrupper i kommunen.

Frivilligsentralen er et viktig bindeledd, og er med å skape gode møteplasser rundt om i kommunen. Den er det så viktig at vi beholder.

Vi avslutter med en oppfordring;

Da dere er på befaring eller besøk rundt om i kommunen.

Se gjerne etter og still spørsmål om det er universell utformet, om det er tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne og hvordan?

- Hva gjør dere for å inkludere alle i deres tilbud?
- Hva trengs for å få dette til?
- Se på deres egen arbeidsplass?
- Se da dere er ute på arrangementer og aktiviteter?

Vi må sammen gjøre alt vi kan for å hindre utenforskap og ensomhet.

Vi må bryte ned samfunnskapte barrierer slik at alle kan delta på lik linje i vårt felleskap.

Lykke til med deres budsjettarbeid.

Mvh

Rådet for likestilling og inkludering i Engerdal.